

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kurucz György ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Gayer és Társai Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen 14.000.000,-Ft megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. október 3. napján kelt 17.G.40.981/2007/18. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés és a felperes részéről benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét teljes terjedelmében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.590.000,- (Kettőmillió-ötszázkilencvenezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes - mint a Sport Sziget, a Volt Fesztivál, a Voltfólió, a Sziget Fesztivál, a Budapest Parádé/Bónusz és a Szilveszteri Bónusz rendezvények szervezője - és az alperes mint a **B** energiai kizárólagos magyarországi gyártója és forgalmazója között 2003. december 9-én hároméves időtartamra szóló együttműködési megállapodás jött létre, amelyben az alperes a felperes által szervezett rendezvények támogatását vállalta. A 2004. évben megrendezésre kerülő rendezvényekre összesen 72.000.000 Ft + áfa összegű szponzori díj fizetésére vállalt kötelezettséget a szerződés 2. sz. mellékletében meghatározott ütemezés szerint. A három éves megállapodás a teljes időtartamra az alperes részére 240.000.000 Ft-os szerződéses kötelezettségvállalást jelentett. Az alperes 2004. év folyamán a szerződés módosítását kezdeményezte, melyet a felperes elfogadott, így a 2004. június 22-én aláírt módosító szerződésben megállapodtak abban, hogy 2005. január 15-ig mindkét félnek jogában áll a 2005. és 2006. évre vonatkozóan a szerződést egyoldalúan írásban felmondani, egyidejűleg a teljes időszakra megállapított támogatási összeget 240.000.000 Ft-ról 195.000.000,- Ft-ra csökkentették.

A felek a korábbi évek során is szerződéses jogviszonyban álltak egymással, a Budapest Parádé rendezvény támogatására először 2001. július 12-én kötöttek megállapodást, így ettől kezdve a **B** energiai a rendezvényen minden évben megjelent.

A perbeli együttműködési megállapodás 5.5. pontjában határozták meg a felek kötelezettségeit és jogait a 2004. augusztus 28-án megrendezésre kerülő Budapest Parádé tekintetében. Az 5.5.1. pontban a felperes a rendezvény területén és ideje alatt működő, kezelésében lévő vendéglátóipari egységekben energiai kategóriában értékesítési- és reklám exkluzivitás biztosítását vállalta. Ezen túl megállapodtak abban, hogy az alperes mint a **B** forgalmazója kiemelt támogatóként jelenik meg a rendezvény print kampányában, a rendezvény területén és ideje alatt saját kamiont indíthat, a vendéglátó egységekben különböző reklámeszközöket helyezhet ki (molino, **B**-üveg, lufi, stb.), valamint a rendezvény nagy kóla gyártó szponzorának ásványvizén kívül a **J** ásványvíz kizárólagos értékesítésére kap jogot. A rendezvény idejére a felperes a Budapest Főváros Önkormányzatával kötött közterület használati megállapodással kizárólagos közterület használati hozzájárulást szerzett a Budapest XIV. kerület Hősök tere körüli közút, a Felvonulási tér, Koós Károly sétány, az Olof Palme sétány területeire, egyebek mellett 18 db, összesen 360 m<sup>2</sup> vendéglátó pavilon létesítésére. Ezzel jogosultságot szerzett arra, hogy a vendéglátó egységekkel saját maga kössön megállapodást.

A felperes a peres felek közötti együttműködési szerződésben vállalt értékesítési és reklámexkluzivitást azzal kívánta biztosítani, hogy valamennyi, vele szerződő kereskedővel olyan formaszerveződést kötött, amely energiai és ásványvíz tekintetében csak az alperesi kft. termékeinek árusítását tette lehetővé rögzített egységáron, annak kikötése mellett, hogy e feltételek megszegése esetén a felperesnek jogában áll a szerződést azonnali hatállyal felbontani, és a kereskedőt a rendezvény területéről eltávolítani (8. pont).

A felperes az együttműködési megállapodás 5.5. pontjában foglalt kötelezettségeit legnagyobb részében teljesítette, a **B** energiaiakra vállalt értékesítési exkluzivitást

azonban nem tudta teljeskörűen biztosítani, mivel a kiszűrhetetlen illegális árusok mellett a Felvonulási téren és a Hősök terén fixen telepített vendéglátóegységekben működő kereskedőknél a **B** energiai mellett konkurens energiai márkák is megjelentek.

Az alperes - előzetes levélváltást követően - a 2005. január 6-án kelt levelében az együttműködési megállapodást a felperes szerződésszegésére, valamint a 2004. szilveszteri rendezvény elmaradására hivatkozással felmondta.

A 2004. évi támogatási összegből 20.000.000,- Ft-ot nem egyenlített ki, ebből 6.000.000,- Ft-ot a felperes tudomásul vett, figyelemmel arra, hogy a Szilveszteri Bónusz parti elmaradt, az ezt meghaladó 14.000.000,- Ft-ot azonban továbbra is igényelte.

Ezen tényállás alapján a felperes a 2005. április 5-én előterjesztett keresetében az alperest szerződésszegéssel okozott kár címén a Ptk. 318. § és 339. § alapján 14.000.000,- Ft, és ezen összegnek 2005. január 1-jétől a kifizetés napjáig járó a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatai és perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy felperes a megállapodás 5.5.1. pontját megszegte, mivel a kordonnal elkerített, általa biztosított és ellenőrzött területen (a Hősök terén és a Felvonulási téren) elhelyezett értékesítési pontokon más energiai és ásványvíz értékesítése is folyamatos volt. Hangsúlyozta, hogy a konkurens energiai árusítása nem csak az illegális árusoknál folyt.

A Fővárosi Bíróság a 30.G.40522/2005/10. sz. 2005. december 7-én hozott ítéletében a keresetnek teljes egészében helyt adva kötelezte az alperest 14.000.000,- Ft és ennek 2005. január 1-től a kifizetés napjáig járó a költségvetési törvényben meghatározott mértékű kamatai és 2.000.000,- Ft perköltség megfizetésére.

Az alperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf. 40.087/2007/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy a másodfokú eljárásban a felperesnek 350.000,- Ft alperesnek 1.190.000,- Ft perköltsége merült fel, utóbbi összegből 840.000,- Ft fellebbezési eljárási illeték.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Fővárosi Bíróság az ítéletében a tényállást hiányosan állapította meg, a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem értékelte, ezáltal ítélete megalapozatlan.

Rögzítette, hogy a felperes a keresetében a felek között érvényesen létrejött megállapodáson alapuló szerződéses jogviszonyból eredő díjigényét érvényesítette, ezért a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján abban a kérdésben kell az elsőfokú bíróságnak állást foglalnia, hogy az alperes jogszerűen mondta-e fel a szerződéses jogviszonyt, megállapítható-e felperes szerződésszegése, illetve ez

olyan súlyúnak minősül-e, amely az azonnali hatályú felmondásra, és az adott évre vonatkozó teljes hátralékos szponzori díj kifizetésének megtagadására adott alapot.

A felperes a megismételt eljárásban keresetét azzal a módosítással tartotta fenn, hogy a 14.000.000,- Ft-ot a 2004. évre járó támogatási összeg címén igényelte, és ennek, valamint a tőke után 2005. január 1. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A § (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatai és perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Álláspontja szerint, a felek között a Ptk.-ban nem nevesített atipikus jogviszony jött létre, ami a megbízás és a vállalkozás elemeit tartalmazza, ezért keresetének jogcímeiként vállalkozói díjat jelölt meg. Előadta, hogy az alperes felmondását a jövőre nézve elfogadta és 2005-ben mással kötött támogatási szerződést. Vitatta, hogy súlyos szerződésszegést követett el, álláspontja szerint a szerződés teljesítése és a megkötött megállapodások kereskedők általi betartatása érdekében úgy járt el, ahogy egy rendezvényszervező társaságtól elvárható volt. Ellenőrzési kötelezettségének eleget tett. Hangsúlyozta, hogy az alperes is tudott arról, hogy évek óta a rendezvényeken zugárusok illegálisan árusítanak különböző termékeket, és a velük szemben való fellépésre a felperes nem jogosult. Rájuk a felek együttműködési megállapodása nem is tartalmazott rendelkezést. Kiemelte, hogy az együttműködési megállapodás reklám- és marketingértékéhez képest a Budapest Parádé alatt vállalt értékesítési exkluzivitás csekély mértékű, a szerződés célja sem az értékesítés kizárólagosságában jelent meg. Hangsúlyozta, hogy az alperes sem vitatta, hogy az együttműködési megállapodás 5. pontjában foglalt egyéb kötelezettségeit a felperes maradéktalanul teljesítette. Az alperes azonban az egyébként osztható szolgáltatásból az általa nem vitatott teljesítés ellenértékét sem hajlandó megfizetni.

Az alperes a módosított kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Érdemi védekezését lényegében változatlan formában fenntartotta. A felperes szerződésszegő magatartását arra alapította, hogy nem tett eleget az ellenőrzési kötelezettségének a rendezvény időtartama alatt, holott erre a kereskedőkkel kötött szerződése, annak 8. pontja feljogosította. A szerződés célja az új termék, a **B** energiatál bevezetése volt, erre kötöttek hároméves megállapodást 240.000.000,- Ft-os támogatási összeggel, amit utóbb 195.000.000,- Ft-ra módosítottak. Nemcsak az volt a cél, hogy plakátokon, reklámanyagokon megjelenjen az alperes logója, hanem az, hogy a termék természetben is megjelenjen és az a rendezvényeken (kizárólagosan) megvásárolható legyen. A konkurens energiatalokat azonban nemcsak zugárusok árusították a rendezvény ideje alatt, hanem olyan árusok is, akik területet foglaltak, hűtőkből, rendszeren kialakított standokon kínálták a termékeket. Álláspontja szerint a szerződésben rögzített felperesi szolgáltatás nem osztható, mert az egységes marketing- és reklámmegjelenéshez nagymértékben hozzájárul az adott termék kizárólagos fogyaszthatósága és megjelenése az adott rendezvényen. Mivel a felperes súlyos szerződésszegést követett el, ezért az alperes a 2004. évre még járó 14.000.000,- Ft megfizetését jogszerűen tagadta meg.

A peres felek előadásuk alátámasztására okiratokat csatoltak és a bíróság beszerezte a felperes és a Főpolgármesteri Hivatal között létrejött, a Hősök tere, a Felvonulási tér, a Koós Károly sétány és az Olof Palme sétány közterületekre vonatkozó használati megállapodást. Tanúként hallgatta ki a megismételt eljárásban B Z-t, B L-t, D L-t, Sz V-t, valamint a megelőző eljárásban is kihallgatott K M Á-t és G Zs-t.

A Fővárosi Bíróság a 2008. október 3. napján kelt 17.G.40.981/2007/18. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 13.000.000,- Ft-ot és ezen összegnek 2005. január 1. napjától a kifizetésig járó, naptári félévenként az érintett félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat + 7 %-kal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 2.159.460,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a felek 2003. decemberében egy Ptk.-ban nem nevesített atipikus együttműködési megállapodást kötöttek, melynek alapján a felperes az általa szervezett rendezvényeken az alperesnek mint kiemelt támogatónak a **B** energiai területében értékesítési, reklám, marketing szolgáltatás nyújtását vállalta az alperes által fizetendő támogatási díj ellenében. A felek szerződése a Ptk. 389. §-ában szabályozott vállalkozási szerződéshez áll a legközelebb.

A felperes egyik kötelezettségeként került meghatározásra a Budapest Parádé tekintetében, hogy a rendezvény területén és ideje alatt a vele szerződött vendéglátóipari egységekben energiai kategóriában értékesítési és reklám exkluzivitást biztosít.

A Fővárosi Önkormányzat Főpolgármesteri Hivatalától beszerezett használati megállapodás alapján megállapította, hogy a felperes kizárólagosan volt jogosult az abban meghatározott területek használatára a rendezvény időpontjában, ezért az együttműködési szerződés 5.5.1. alpontjának felperes általi teljesítését csak erre a területre nézve vizsgálta annak ellenére, hogy a kamionok útvonala a felek és a tanúk előadása szerint az Andrassy úton haladt, az Andrassy útra azonban a használati megállapodás nem terjed ki.

Az alperesnek a perben azt kellett bizonyítania, hogy a felperessel szerződéses viszonyban álló kereskedők körében sérült az értékesítési kizárólagosság. Osztotta az elsőfokú bíróság az alperes álláspontját, hogy a felperesnek a kereskedőkkel kötött szerződések tartalmán felül azt is igazolnia kellett, hogy ellenőrzési kötelezettségének is eleget tett, a szerződés betartását a kereskedőkön számon kérte. Elvárható volt ugyanis a felperestől, hogy a szerződésszegő kereskedőket kiszűrje, a kizárólagosság megszegését megakadályozza, adott esetben a kereskedővel szemben a szerződésben biztosított szankciót alkalmazza.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a tanúvallomásokat részletesen értékelve és összevetve a keresetlevélhez F/11. szám alatt csatolt, D L által 2004. szeptember 21-én kelt levél tartalmával, arra a következtetésre jutott, hogy a felperes szerződött partnerei között voltak néhányan, akik a kizárólagos értékesítésre vonatkozó kötelezettséget megszegték. Arra nem merült fel adat és a felperes ilyet nem igazolt, hogy ezekkel a kereskedőkkel szemben milyen további

intézkedést tett a kizárólagosság betartása érdekében, holott ez a szerződés teljesítése érdekében tőle elvárható lett volna különös tekintettel arra, hogy K M Á nyilatkozata szerint az értékesítési kizárólagosság megsértését a rendezvény ideje alatt több esetben is jelezték a felperes illetékesei felé.

Tényként állapította meg az elsőfokú bíróság a fentieken túl azt is, hogy a perbeli rendezvényen az illegális árusok kiszűrése, illetve a kapcsolódó útvonalakon a **B** energiaiattal kizárólagos értékesítése nem volt megoldható - amivel az alperes a korábbi évek tapasztalatai alapján maga is tisztában volt -, így nem várhatta, hogy a **B** energiaiattal minden szempontból kizárólagosként jelenjen meg a rendezvényen. Tény az is továbbá, hogy az együttműködési megállapodás 5.5. pontjának további rendelkezéseit a felperes teljesítette, az abban vállalt marketingszolgáltatást nyújtotta, a **B** reklámhordozói és az alperes logója a rendezvényen, illetve print kampányában maradéktalanul megjelent. A felperest terhelő szerződésben rögzített kötelezettségek között csak egy volt az értékesítési exkluzivitás a kitelepült vendéglátóipari egységekben. H T tanúvallomásában azt is elismerte, hogy a szerződés marketing szempontból volt jelentős az alperes számára, az értékesítés csak másodlagos volt, de az alperes maga is hangsúlyozta, hogy nem az értékesítésből elmaradt hasznát kívánja a felperessel szemben érvényesíteni.

Mindebből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes szerződésszegése megállapítható, mivel nem érvényesítette kellő súllyal saját kereskedőivel szemben a szerződésben vállaltak betartását, nem úgy járt el, ahogy tőle ebben a helyzetben elvárható lett volna, és eredményesen nem tudta a felelősségét kimenteni.

Ez a szerződésszegés a teljes szerződéses kötelezettséghez és értékhez képest azonban olyan csekély súlyú volt, amely a teljes, még fennálló marketing-támogatási díj megfizetésének megtagadását nem alapozza meg az alperes részéről. Az elsőfokú bíróság ezért - figyelemmel a rendezvény körülményeire, az 5.5. pontban vállalt kötelezettségek tartalmára és mennyiségére, illetve ezek felperes általi teljesítésére, a szerződés teljes tartalmára és céljára - az alperes által visszatartott 14.000.000,- Ft támogatási összegből a Ptk. 311/A. §-a, valamint 301. § (1) bekezdése, 306. § (1) bekezdés b) pontja alapján 1.000.000,- Ft összegű díjleszállítást talált arányban állónak és megalapozottnak; az alperest ezért 13.000.000,- Ft szolgáltatási díj és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte. Tekintettel arra, hogy a felperes az azonnali hatályú felmondást nem kifogásolta, azt 2005. évre és az azt követő évekre tudomásul vette, az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a szerződésszegés megalapozta-e az alperes azonnali hatályú felmondását.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság kellő terjedelemben lefolytatta a bizonyítást, érdemben helyesen állapította meg a tényállást, és helyes az abból levont azon jogi következtetése is, hogy a felperes szerződésszegést követett el, azonban tévedett, amikor azt csekély súlyúnak minősítette.

A tényállás tekintetében kifogásolta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a közterületen zajló rendezvény helyszínét nem lehetett körbekeríteni, mert ezzel ellentétes tanúvallomást tett G Zs, K B és K M Á is.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság H T tanúvallomásának csak azt a részét értékelte, amikor a tanú úgy nyilatkozott, hogy a szerződés elsősorban marketingszempontról volt jelentős, az értékesítés csak másodlagosan jelent meg. Ugyanakkor nem vette figyelembe a tanúnak azt az előadását, hogy a 2004-es parádén az alperesnek az imázs és marketingszempontról sérültek a legjobban, valamint hogy a szolgáltatásokért globálisan kellett fizetni, nem volt részletezett számla. A tanú azt is elmondta, hogy az alperes számára az volt a fontos, hogy a parádén résztvevő kb. 600.000 ember kizárólag csak az alperesi termékkel találkozzon.

Nyomatékosan hivatkozott a fellebbezésében B Z tanúvallomására, amelyben a tanú elmondta, hogy az energiatel piaca nagyon speciális piac, ezt a terméket élményhez kapcsolódó szituáció alkalmával fogyasztják, és pl., ha egy buli során kóstolja meg valaki az italt, így kapcsolódik hozzá valamiféle pozitív élmény. Később, amikor egy bevásárlóközpontba elmegy, automatikusan megvásárolja, mert már ismeri, és egy élményhez köti. Ezért nem lehet ilyen módon számszerűsíteni a veszteséget, illetve ez az oka annak, hogy az alperes jelentős összegeket költ a reklámozásra. A felperes rendezvényei közül két rendezvénynek volt kiemelt jelentősége, a Sziget Fesztiválnak és a Budapest Parádénak. Ezért volt jelentősége annak, hogy a reklámozott termékeket valaki megízlelje, megkóstolja és megszeresse, mert az összehatás elérése volt a cél, amelyben az üdítőital kizárólagossága alapvető követelmény volt.

Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta továbbá, hogy a szolgáltatás osztható vagy oszthatatlan jellegű-e, pedig az alperesi védekezés alapját az képezte, hogy oszthatatlan szolgáltatásról van szó. Nem hagyható figyelmen kívül a perbeli együttműködési megállapodás előzménye sem. Az évek óta tartó licitálás mindig kizárólagos megjelenésre és értékesítési kizárólagosságra vonatkozott. Ez tükröződött a szponzorálási díj magas összegében is. A reklám ugyanis csak az érdeklődést kelti fel, az annak eredményeképpen létrejövő vásárlás pedig a reklám célját valósítja meg. Az optikai, akusztikai benyomásokhoz csatlakozik a termék kipróbálása. Éppen ezért tekinti az alperes a felperes vállalt szolgáltatását oszthatatlannak. Az egyes reklámtevékenységekért nem állapítottak meg a felek külön díjat, hanem az egészet egy egységbe foglalták. Amennyiben a szolgáltatás bármely eleme sérül, ha bármilyen szerződésszegés történik a felperes részéről a szolgáltatásnak bármelyik részével kapcsolatosan, az kihat a teljes szerződésre. Az alperes álláspontja szerint, ha a felperesi szolgáltatás rendelkezik is elméletileg az oszthatóság jellemzőivel, a jogosult szerződéses érdekeinek kielégítésére a megosztott részek nem alkalmasak. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a szolgáltatást oszthatónak és a szerződésszegést sekély súlyúnak minősítette. Az egységességre utal az előzőeken túl, hogy a számlát a felperes mindig egy összegben állította ki az alperes részére, és nem szétbontva.

Azáltal, hogy a rendezvényen legnagyobb versenytárs és mások termékei is megjelentek, a reklám az alapvető lényegét veszítette el. Jelen esetben a szerződés a legfontosabb eleme sérült, mert annak is jelentősége van, hogy a felperesi

szolgáltatás egyes elemei nem voltak egyenrangúak, nem ugyanazt a súlyt képviselték.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelemmel egyezően az alperest 14.000.000,-Ft tőke és ennek az összegnek 2005. január 1-től a kifizetés napjáig számított kamatai, valamint perköltség megfizetésére kötelezze.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le, amikor megállapította a felperes hibás teljesítését. Az ítélet túlterjeszkedett az alperesi védekezésen, minthogy az alperes nem hibás teljesítésre, hanem a felperes súlyos szerződésszegésére hivatkozott. Szemben az elsőfokú ítéletben foglaltakkal, a felperes szerződésszerűen járt el. Ennek igazolására csatolta a vele szerződésben állt kereskedők listáját és a velük kötött szerződéseket is. Ebben előírták a kereskedők részére, hogy energiaiatal kategóriában kizárólag **B** üdítőitalt árusíthatnak. Az alperes a kereset összecszerűségét nem vitatta, sőt azt sem, hogy a szerződés egyéb rendelkezéseit a felperes teljesítette. A hosszas bizonyítási eljárás alatt az alperesnek nem sikerült azt bizonyítania, hogy bármelyik, a felperessel szerződésben álló kereskedő megszegte volna a kizárólagosságra vonatkozó rendelkezést.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fellebbezés alapos, a csatlakozó fellebbezés nem megalapozott az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban helytelen jogi következtetéssel marasztalta az alperest vállalkozási díj címén 13.000.000,-Ft és kamatai megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet szerkezeti felépítését követve elsődlegesen a csatlakozó fellebbezésben foglaltakat vizsgálta a másodfokú bíróság, és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az együttműködési megállapodás helytálló értelmezése, a felperes által a kereskedőkkel kötött típusszerződések tartalma, a meghallgatott tanúk (elsődlegesen Sz N, K B, K M Á, B Z és B L) vallomása alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes szerződésszegést követett el, mert annak ellenére, hogy a vele szerződött kereskedők között is voltak olyanok, akik a **B** energiaiatal mellett árultak konkurens energiaiatalokat is, ellenőrzési kötelezettségének a kizárólagosság megsértésére vonatkozó külön figyelemfelhívás ellenére sem tett eleget, és nem tette meg a kereskedőkkel kötött szerződésekben számára biztosított intézkedéseket a szerződésszegő kereskedőkkel szemben.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a felperes csatlakozó fellebbezésében foglaltakat, miszerint az alperes nem tudta bizonyítani, hogy szerződött kereskedők árultak volna a Bn kívül más energiaiatalt.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok részletes és okszerű értékelésével állapította meg ennek tényét, melyet a másodfokú bíróság is bizonyítottanak talált.

Nem terjeszkedett túl továbbá az elsőfokú bíróság az alperesi védekezésen, amikor a felperes szerződésszegő magatartását hibás teljesítésnek minősítette.

A Ptk. 305. § (1) bekezdése szerint olyan szerződés alapján, amelyben a felek kölcsönös szolgáltatásokkal tartoznak, a kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felel meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.

A hibás teljesítés a szerződésszegés egyik, a Ptk.-ban nevesített esete és az alperes mind a felmondását, mind a perbeli védekezését a felperes súlyos szerződésszegésére alapította.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint azonban tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy a felperes szerződésszegése a teljes szerződéses kötelezettséghez és értékhez képest olyan csekély súlyú, amely nem alapozza meg a még fennmaradó teljes támogatási díj megfizetésének megtagadását.

Az alperes a fellebbezésében is fenntartott védekezésében - érdemben - a felperesi szolgáltatás oszthatatlan jellegére hivatkozással kérte a kereset elutasítását.

A Ptk. 285. §-a szerint, ha a szolgáltatás osztható a jogosult részteljesítést is köteles elfogadni, kivéve, ha a részteljesítést a szerződésben kizárta vagy az lényeges érdekét sérti.

A 317. § (1) bekezdése értelmében osztható szolgáltatás egy részére vonatkozó szerződésszegés esetében a szerződésszegés következményei csak erre a részre következnek be. A jogosult azonban a szerződésszegésből eredő jogait az egész szerződésre nézve gyakorolhatja, ha bizonyítja, hogy a további teljesítés a szerződésszegés következtében már nem áll érdekében.

A (2) bekezdés kimondja, ha a szerződésszegés oszthatatlan szolgáltatás egy részére vonatkozik, következményei az egész szerződésre beállnak.

A fent idézett rendelkezések értelmében a részleges szerződésszegés jogkövetkezményei attól függően vonatkoznak az egész szerződésre vagy annak csak egy részére, hogy a szolgáltatást oszthatónak vagy oszthatatlannak kell tekinteni. Ha a szolgáltatás oszthatatlan, a részleges szerződésszegés az egész szerződésre kihat, annak jogkövetkezményeit az egész szerződés tekintetében alkalmazni kell.

A Ptk. Kommentár szerint a fizikailag osztható dolgok (szolgáltatások) jogilag oszthatatlanok, ha azok részegységei a rendeltetésszerű célra alkalmatlanok.

A GK 65. számú állásfoglalás I. pontja szerint, ha a felek a szerződésben a természetben osztható szolgáltatásra vonatkozóan úgy állapodnak meg, hogy annak valamennyi részét a kötelezett együttesen köteles szolgáltatni (jogi oszthatatlanság), ennek következménye nem csak az, hogy a jogosult részteljesítést nem köteles elfogadni, hanem az is, hogy ha a szerződést kötbérszankció biztosítja, részleges késedelem esetén is a teljes szerződési érték alapulvételeivel igényelhet kötbért a jogosult.

Az állásfoglalás indoklásában a Legfelsőbb Bíróság kifejtette, hogy a jogi minősítés szempontjából a természetben osztható szolgáltatás elveszíti ilyen jellegét, ha a

felek a szerződésben az együttes szolgáltatásban állapodtak meg, mert ezáltal a szolgáltatást jogilag oszthatatlanná tették. Ez esetben a szerződésszegés következményeinél is oszthatatlannak kell az egész szolgáltatást tekinteni akkor is, ha a felek erre vonatkozó külön megállapodást nem kötöttek.

Mindezek egybevetése alapján a másodfokú bíróság megítélése szerint az alperes a védekezését megalapozottan alapította a felperesi szolgáltatás jogi oszthatatlanságára.

Alappal hivatkozott arra, hogy mind az együttműködési szerződés teljes tartalma, mind az abban kifejezésre juttatott alperesi szándék arra utal, hogy az alperes a 2004. évre összességben meghatározott támogatási díj megfizetését a felperes által a megállapodás 5. pontjában részletezett szolgáltatások komplex teljesítése esetére vállalta. Azt csak az egyes, különböző időpontokban megrendezésre kerülő rendezvények tekintetében bontották egységekre, és az nem volt vitás a felek között, hogy az utolsó, ténylegesen megrendezett Budapest Parádéhoz kapcsolódóan még 14.000.000,-Ft volt hátra a támogatási díjból az ütemezés szerint.

A tanúként kihallgatott B Z és H T alátámasztották azt az alperesi előadást, hogy az alperesi energiatál tekintetében az együttműködési szerződésben rögzítettek szerint a marketing mellett, a rendezvényeken a termék megvásárlásával és megízlelésével együtt a fogyasztókra gyakorolt összehatástól várták az eredményt, a **B** energiatál népszerűségének és piaci sikerének megvalósulását. Ennek fejében vállalták a nagy összegű támogatási díj megfizetését.

Ez a cél a felperes a szerződésszegése következtében nem valósult meg, mivel a **B** termék mellett azonos szintű kiszolgáltatással (hűtőpult) és azonos vendéglátó egységekben a fogyasztók más, konkurens termékeket is vásárolhattak a kiemelt jelentőségű rendezvény helyszínén.

Nem vitás - ahogyan azt az elsőfokú bíróság is megállapította az ítéletében - hogy a korábbi évek tapasztalatai alapján az alperes is tisztában volt azzal, hogy az illegális árusok kiszűrése nem oldható meg, ezáltal a **B** minden szempontból kizárólagosként nem tud megjelenni a rendezvényen.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban éppen ezért került az együttműködési szerződés 5.5.1. pontjában a felperesi kötelezettségvállalás olyan tartalmú megfogalmazásra, hogy a felperes a rendezvény területén és ideje alatt működő, „és a Sziget kezelésében lévő vendéglátó egységekben”, energiatál kategóriában értékesítési- és reklám exkluzivitást vállal. A többi rendezvény tekintetében ilyen megszorítást a felek nem tettek. A felperes vállalása a többi rendezvény tekintetében arra vonatkozott, hogy azok területén és ideje alatt értékesítési- és reklámkizárólagosságot biztosít energiatál kategóriában.

A felperestől fokozottan elvárható lett volna, hogy ezt a vállalását a vele szerződött kereskedők tekintetében a Budapest Parádén maradéktalanul betartsa. Nem azonos ugyanis - a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem - az, hogy a konkurens energiatál a nyári rendezvényen illegális árustól táskából, stb.

vásárolható meg, vagy kitelepült, felszerelt elárusítóhelyen áttekinthető választékból, hűtve kapható.

Mindezeket alátámasztja az alperes fellebbezésében hivatkozott, B Z tanúvallomásában hangsúlyozott, az energiaszármazékok speciális piacára és az e termékekre jellemző vásárlói szokásokra vonatkozó előadást is.

A Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében meghatározott jog, vagyis a bizonyítékok összességében való értékelése és az ügy meggyőződés szerinti elbírálása a másodfokú bíróságot is megilleti.

A fentebb kifejtettek együttes mérlegelésével a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az értékesítési exkluzivitás megsértése a felperes részéről az 5.5. pontban írt további szolgáltatások nem vitatott teljesítése ellenére kihatott a Budapest Parádé tekintetében a teljes felperesi szolgáltatásra.

A szerződésszegés következményeit a felperes szolgáltatására mint jogilag oszthatatlan szolgáltatásra alkalmazni kell, ezáltal megalapozott a Ptk. 311/A. §-a és 306. § (1) bekezdés b) pontja alapján az alperes díjleszállítás iránti igénye, ennek következtében a kereset elutasítására vonatkozó védekezése.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét teljes terjedelmében elutasította.

A fellebbezés eredményes volt, a felperes mindkét fokú eljárás tekintetében pervesztes lett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes első- és másodfokú perköltségének megfizetésére. A perköltség a következő tételekből áll: 700.000,-Ft elsőfokú ügyvédi munkadíjból álló perköltség; a másodfokú bíróság által a 14.Gf.40.087/2007/5. számú végzésében megállapított, fellebbezési eljárási illetéket is magában foglaló 1.190.000,-Ft; a megismételt elsőfokú eljárásban 350.000,-Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltség, míg a jelen másodfokú eljárásban szintén 350.000,-Ft ügyvédi munkadíj.

Az ügyvédi munkadíj mértékét a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás vonatkozásában a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján, míg a megismételt eljárás és a másodfokú eljárás vonatkozásában az IM rendelet 3. § (4) és (5) bekezdései alapján mérlegeléssel állapította meg azzal, hogy az ügyvédi munkadíj az általános forgalmi adót tartalmazza.

Rögzíti a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság 30.G.40.552/2005/10. számú ítéletét a 14.Gf.40.087/2007/5. számú végzésével a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei tekintet nélkül helyezte hatályon kívül, ezért a megismételt eljárásban a fél az Itv. 51. § (1) bekezdése értelmében mentesül az illeték ismételt megfizetése alól; ezért az alperes az általa lerótt 780.000,-Ft fellebbezési eljárási illetéket, az állami adóhatósághoz benyújtott kérelemben az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján visszaigényelheti.

Budapest, 2009. év április hó 8. napján

. Mika Ágnes sk.  
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.  
előadó bíró

. Kurucz Zsuzsánna sk.  
bíró

A kiadmány hitelül:

Bírósági tisztviselő